

Tamara Boyko, Tetyana Zhalko. INNOVATIVE GOING IS NEAR STUDY OF ZHITTETVORCHESTI OF TARASA SHEVCHENKO IN SYSTEM OF LITERARY EDUCATION. In the article the analysis of actual ideas is carried out on issue of the use of the innovative going near the study of life and creation of Tarasa Shevchenko in the system of literary education.

It is marked that the important aspect of research is an attempt to light up importance of application of pedagogical innovations in to educational-educate process of modern school and to offer the interesting forms of work at the study of zhittetvorchesti of Tarasa Shevchenko (lesson-trip, lesson-presentation, lesson-search, videopoetry, fleshmob, to the mine-kvest, rolevi and literary games, senkon, method of projects, reflection, educational discussions and other). The special accent is done on the methods of embodiment of innovative approaches (forms, methods, facilities of studies) in the school course of ukrainian literature.

It is well-proven that forming of professional jurisdictions is for introduction of active methods of studies, which provide development of critical thought, are the important element of professional development of pedagogical workers, and innovative activity in education is an objective process which in the conditions of globalization is required by the market of educational services.

Keywords: *innovative approaches, creation of Tarasa Shevchenko, literary education, innovation, educational process.*

Стаття надійшла до редколегії 01.06.2018 р.

УДК 378:373.2.011.3-051

Алла Бубін, Світлана Боярчук
Луцький педагогічний коледж (Луцьк)

МЕДІАОСВІТА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито актуальність підготовки майбутніх вихователів до використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. З'ясовано, що медіаосвіта є важливим напрямком освітньої діяльності, яка сприяє розвитку критичного мислення, сприяє підвищенню професійного, інтелектуального, культурного, духовного, морального рівнів майбутніх фахівців, формує вміння користуватися інформацією, здійснювати комунікацію, усвідомлювати наслідки впливу на людину засобів масової комунікації. Висвітлено основні положення концепції медіаосвіти в Україні, згідно яких нагальним є забезпечення підготовки дітей і молоді до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, оволодіння вміннями орієнтуватися в інформаційних ресурсах, створювати умови для медіаосвіти дітей.

Подано трактування сучасними науковцями понять «медіаосвіта», «медіаграмотність». Акцентовано увагу на проблемі сучасного інформаційного медійного простору та важливості медіаосвіти для дітей дошкільного віку, обґрунтовано необхідність її впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти. Вказано на необхідності використання у роботі з дітьми дошкільного віку сучасних медіапродуктів і методичного забезпечення освітнього процесу. Охарактеризовано модель впровадження медіаосвіти дітей дошкільного віку, яка передбачає створення медіаосвітнього середовища, медіаосвітню компетентність педагога, медіаосвіту дітей, медіаосвітню співпрацю батьків і закладу дошкільної освіти. Визначено, що уміння використовувати мультимедійні та інтерактивні технології в освітньому процесі закладу, вміння створювати власні медіатексти та застосовувати їх у своїй професійній діяльності є основними пріоритетами нового медіаінформаційного стилю педагогічної діяльності.

Ключові слова: *медіаосвіта, професійна підготовка, майбутні вихователі, заклади дошкільної освіти, модель медіаосвіти дітей дошкільного віку, медіаосвітнє середовище, медіаосвіта вихователя, медіаосвіта дітей, медіаосвіта батьків.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Медіаосвіту називають у світі освітою XXI століття. Саме зростання інтересу до медіаосвітніх проблем, суттєві зміни в інформаційному просторі стали передумовами створення Концепції впровадження медіаосвіти в Україні. Концепція сприяє розбудові в Україні ефективної системи медіаосвіти заради забезпечення підготовки дітей і молоді до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, формування медіаобізнаності, медіаграмотності і медіакомпетентності.

Стрімкий розвиток у сучасному світі інформаційно-комунікаційних технологій та системи мас-медіа нагально потребує цілеспрямованої підготовки особистості до вмілого і безпечного користування ними. Медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання, стають засобом дистанційної і джерелом неформальної освіти.

Медіаосвіта має стати одним з головних чинників забезпечення відкритості освіти щодо сучасних швидко змінюваних знань і наближення змісту освіти до потреб повсякденного життя людини [4, С.1]. Поява медіаосвіти в педагогіці обумовлена необхідністю соціокультурного розвитку, вміння людини орієнтуватися, критично оцінювати інформацію в сучасних умовах.

Необхідність підвищення рівня медіакультури студентської молоді, усвідомлення потреби впровадження медіаосвіти як складової підготовки зумовили розроблення Концепції впровадження медіаосвіти в Україні, згідно з якою «медіаосвіта – частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно-опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій» [4, С.3].

Медіа – глобальний феномен, який є засобом освоєння світу в його комунікативних, інтелектуальних, психологічних та інших аспектах і має значний вплив на освітнє середовище. Інформаційна пропозиція призводить до того, що сучасна молодь має доступ до медіапродукції всього світу. Останнім часом сучасні науковці акцентують увагу на проблемі щодо наслідків впливу медіа на фізичні, естетичні, психологічні, соціальні та інші сфери становлення особистості. Однією з важливих умов упровадження медіаосвіти в Україні є забезпечення готовності фахівців системи освіти до розв'язання медіаосвітніх проблем і суперечностей, що потребує підвищення кваліфікації педагогічних працівників, зокрема дошкільного закладу, зорієнтованого на ознайомлення з медіаосвітніми інноваціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема медіаосвіти, медіаграмотності педагогів є предметом наукових досліджень українських та зарубіжних учених. Так, ґрунтовні питання щодо специфіки медіаосвіти та процесу формування готовності майбутніх педагогів до медіаграмотності розглядаються в працях В. Возчикова, М. Духаніна, С. Іць, М. Матвійчук, Г. Михалевої, В. Савчука та зарубіжні вчені – Дж. Гербнера, Г. Лассуелла, М. Маклюєна, Л. Мастермана. У педагогічній літературі значна увага приділяється питанням теорії і практики медіаосвіти, зокрема досліджуються: історія медіаосвіти в різних країнах (В. Колесніченко, Л. Мастерман, А. Новикова, В. Робак, І. Чемерис та ін.); концепції, моделі та методи медіаосвіти (О. Барішполець, Д. Бекінгем, І. Жилавська, Л. Зазнобіна, Л. Мастерман, Г. Онкович, С. Пензін, О. Федоров, Е. Харт, О. Шариков та ін.), медіаосвіта у професійній підготовці майбутніх педагогів (Ю. Казаков, Н. Рижих, О. Шипнягова, Н. Шубенко та ін.) [5, С.17]. Проведений аналіз наукової літератури свідчить про те, що питання специфіки медіаосвіти у процесі підготовки сучасного вихователя не було предметом спеціального комплексного дослідження.

Мета статті – розкрити особливості підготовки фахівців в галузі дошкільної освіти до впровадження різних форм роботи з медіаматеріалами в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Медіаосвіта є важливим напрямком освітньої діяльності, яка сприяє розвитку критичного мислення, сприяє підвищенню професійного, інтелектуального, культурного, духовного, морального рівнів майбутніх фахівців, формує вміння користуватися інформацією в будь-якому вигляді, здійснювати комунікацію, усвідомлювати наслідки впливу на людину засобів масової комунікації.

Незважаючи на різноаспектність досліджуваної проблеми, на сьогодні немає єдиної думки щодо самого визначення поняття «медіаосвіта» та її сутності. Зокрема, Онкович Г. визначає медіаосвіту як напрям у педагогіці, спрямований на вивчення закономірностей

масової комунікації (преси, телебачення, радіо, кіно, відео і т.ін.). Науковець виділяє такі завдання медіаосвіти: підготувати нове покоління до життя в сучасних інформаційних умовах, до сприйняття різноманітної інформації, оволодівати засобами спілкування на основі невербальних форм комунікації за допомогою технічних засобів [6, С.3].

Відомий науковець О. Федоров визначає медіаосвіту як процес розвитку особистості за допомогою і на матеріалі засобів масової комунікації (медіа) з метою формування культури спілкування з медіа, творчих, комунікативних здібностей, критичного мислення, умінь повноцінного сприйняття, інтерпретації, аналізу та оцінки медіатекстів, навчання різним формам самовираження за допомогою медіатехніки. Основними завданнями медіаосвіти він визначає: підготовку студентів до життя в інформаційному суспільстві, формування у них вмінь користуватися інформацією, володіти способами спілкування за допомогою інформаційних технологій і засобів [5, С.17].

Результатом медіаосвіти має бути підвищення рівня медіа компетенції, або її ще називають медіаграмотністю, яка полягає в сукупності мотивів, знань, умінь, що сприяють використанню, критичному аналізу, оцінюванню, створенню та передаванню медіатекстів. Канадський науковець з питань медіа грамотні К. Ворсноп вважає, що медіа грамотність – це результат медіа освіти, вивчення медіа [5, С.10].

У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні зазначено, що медіаграмотність – складова медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують [4, С.3].

Медіаграмотність допомагає майбутнім педагогам активно використовувати можливості інформаційного поля телебачення, радіо, відео, кіно, преси, інтернету тощо. У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні зазначено, що «дошкільна медіаосвіта спрямована на збалансований естетичний та інтелектуальний розвиток особистості дитини, забезпечує її захист від агресивного медіасередовища, вміння орієнтуватись, обирати і використовувати адаптовану відповідно до вікових норм медіа продукцію» [4, С.6].

Необхідність розвитку медіаграмотності в дошкільному віці зумовлена певними факторами, а саме періодом інтелектуального розвитку дитини, аудіовізуальним досвідом, труднощами в критичній оцінці інформації.

Середньостатистична дитина, починаючи з двох років, є активним користувачем телебачення, з трьох років у неї спостерігаються досить стійкі уподобання у виборі мультфільмів, а до п'яти років вона починає оволодівати комп'ютером. У силу свого віку та розвитку дитині дошкільного віку важко сприймати значний потік інформації та критично оцінювати її [2, С.53].

Беззаперечно, що сучасні діти вже з 2-х років є медіакористувачами. До послуг дітей дошкільного віку мультфільми, телепередачі, комп'ютерні та відео ігри, інтернет-сайтами, дитяча преса, комікси, які є невід'ємною частиною її життя.

Телебачення зберігає за собою лідерство порівняно з іншими засобами медіа. Зазначимо, що функціонують спеціальні канали для дітей Піксель та Малятко TV. Канал на YouTube «З любов'ю до дітей» містить розвивальні мультфільми та дитячі пісні українською мовою. Метою каналу «Освіта дитини XXI століття» є створення єдиної бази, яка міститиме україномовні повчальні казки, мультфільми, розвивальні мультфільми, пісеньки.

Грамотне використання «відібраних» мультфільмів у роботі з дітьми сприяє формуванню й розвитку логічного мислення, уяви, художнього мовлення, моральних якостей, допитливості, спостережливості, прагнення до самостійного пошуку відповідей на запитання.

Часто дітям нав'язують мультфільми доволі сумнівного змісту і якості, не лімітуючи термін їхнього перегляду. Тому батьки, які хочуть виховати психічно здорових дітей,

повинні ретельно відбирати якісні, добрі, пізнавальні мультфільми для перегляду дітьми, бо саме від них, насамперед, залежить, які образи і картини населятимуть дитячий світ.

Сучасна педагогіка використовує нові комп'ютерні технології для навчання дітей вже в дошкільному віці. У роботі з дітьми дошкільного віку використовуються такі види комп'ютерних ігор: розвивальні, навчальні, ігри-квести, ігри-забави.

За допомогою комп'ютерних ігор дитина вчиться: мислити логічно, запам'ятовувати досить великі обсяги інформації, розвивати дрібну моторику рук і очей, розвивати образне та просторове мислення, бути зібраним і уважним у потрібні моменти.

З кожним роком поступово зростають кількісні показники українських дитячих журнальних видань («Мамине сонечко», «Малюшко», «Пізнайко від 2 до 6», «Ангелятко», «Ангеляткова наука», «Вінні та його друзі», «Стежка», «Веселі картинки», «Маленький розумник» та ін.). Тематична різноманітність і поліграфічна якість, яскравість журналів приваблюють малих читачів та їхніх батьків. Дитяча преса покликана виконувати функції популяризації знань, культурних надбань, сприяти вихованню особистості, формувати загальнолюдські почуття, бути порадином і другом, розважати дітей.

Однак, є й негативні сторони дитячої преси. Особливо це стосується інформаційного наповнення журналів. Дуже мало дитячих видань, матеріали яких відображали б психологічні, культурні, особливості українців. Незначна кількість медіапублікацій для дітей присвячена історичній, краєзнавчій, географічній тематиці, що б сприяло пізнанню країни, в якій вони живуть, її минулого й сучасного. Значним недоліком сучасних дитячих видань є нерозуміння потреб маленького медіаспоживача.

Інформація, яка лине звідусіль, має очевидний вплив на сучасну дитину. Чи контролюють батьки, педагоги, яку медіапродукцію споживають діти? Чи «вмикають фільтр», який би відсіював далеко не корисну, не добру, руйнівну інформацію? Які наслідки недбалого ставлення дорослих до медіасередовища дитини?

Для з'ясування міри залучення дітей дошкільного віку до медіасередовища, визначення мультиплікаційних фільмів та комп'ютерних ігор, яким надається перевага і кількості часу, який діти проводять за комп'ютером, планшетом, смартфоном, телевізором студентами 4 курсу відділення «Дошкільне виховання» Луцького педагогічного коледжу було проведено анкетування батьків вихованців закладів дошкільної освіти м. Луцька. Анкетуванням охоплено 110 батьків. Як виявилось, 57 % батьків віддають перевагу телебаченню, 25 % – комп'ютеру, незначна кількість респондентів – 18 % обрала пресу.

Більшість дорослих (94 %) вважають перегляд телепередач одним із способів чимось зайняти свою дитину, 68 % батьків не вважають телепродукцію безпечною для їхніх дітей. Як виявилось, 42 % дітей проводить перед телевізором більше 1 годин на день, а 30 % – 1 годину, що не відповідає встановленим нормам (норма 30 хв). Майже всі батьки (63%) намагаються контролювати те, що їхня дитина дивиться по телевізору, роблячи це різними способами.

На основі опитування нами було складено рейтинг мультфільмів, які діти переглядають найчастіше: «Фіксики», «Лунтик і його друзі», «Свинка Пеппа», «Щенячий патруль» та ін.

Щодо комп'ютерних ігор, то 25 % дітей дошкільного віку грають в комп'ютерні ігри, серед них хлопчиків в 2 рази більше, ніж дівчаток. Ми з'ясували, що діти, які більше однієї години на день грають у комп'ютерні ігри, мають проблеми поведінки та спілкування з ровесниками.

Дуже тривожними є результати проведених бесід із дітьми, які засвідчили, що більшість з них захоплюються комп'ютерними іграми деструктивного змісту («Бетмен», «Трансформери», різноманітні «стрілялки»). Окремі діти зазначили, що їх не лякає в іграх вигляд крові, вбивство, смерть.

Чим же так привабливі для дітей комп'ютерні ігри? Комп'ютер – чудовий партнер по спілкуванню: завжди розуміє, не вередує, не конфліктує, не читає нотацій, з ним легко домовитися, не те що з реальним партнером, тому діти, які мають труднощі в спілкуванні, віддають перевагу віртуальному світу.

За результатами анкетування батьків дітей дошкільного віку ми з'ясували, що 84 % респондентів купує дитячі періодичні видання. Батьки вказали такі популярні дитячі періодичні видання: «Пізнайко», «Вулик», «Мій Дісней», «Bratz-модниця», «Умійко», а також серійні та колекційні видання, які комплектуються предметами для колекціонування та подарунками: «Людина-павук», «Льодовиковий період», «Маленька принцеса». Це свідчить про те, що діти виявляють інтерес до друкованих видань.

Сьогодні, коли великий об'єм інформації щодня споживається дітьми та їхніми батьками, постає завдання навчити майбутнього вихователя орієнтуватися, відбирати та використовувати медіапродукцію, яка відповідає віковим особливостям дітей.

Одним із важливим напрямів підготовки студентів відділення «Дошкільне виховання» є інтегрування медіаосвіти в освітній процес коледжу для формування медіакультури сучасного фахівця як необхідної умови його професіоналізму та конкурентоспроможності.

У процесі професійної підготовки студентів використовуються найрізноманітніші види та форми медіаосвіти: евристичні заняття, екскурсії, фотовиставки, стінгазети, написання статті, інтерв'ю, аналіз теле-, радіопередач, сайтів Інтернету, складання колажів.

Індивідуальні завдання дисциплін професійного спрямування обов'язково передбачають огляд періодичної преси, що впливає на формування всебічної обізнаності в галузі педагогічних нововведень, критичного ставлення до отриманої інформації. Студенти аналізують матеріали, порівнюють викладені факти та визначають їх відмінності, здійснюють пошук необхідної інформації.

На нашу думку, формуванню висококваліфікованого медіакомпетентного студента сприяє аналіз програм телебачення, сайтів та робота в Інтернеті з метою збагачення корисною інформацією, формування критичного ставлення до негативної інформації.

Уміння використовувати мультимедійні та інтерактивні технології в освітньому процесі, створювати власні медіатексти, а головне застосовувати їх у своїй професійній діяльності є основними пріоритетами нового медіаінформаційного стилю педагогічної діяльності.

Модель впровадження медіаосвіти дітей дошкільного віку передбачає створення медіаосвітнього середовища, медіаосвітню компетентність педагога, медіаосвіту дітей, медіаосвітню співпрацю батьків і закладу дошкільної освіти (рис.1.) [2, С.56].

Рис.1. Модель впровадження медіаосвіти дітей дошкільного віку

Медіасередовище передбачає матеріально-технічне забезпечення (придбання комп'ютерів, ноутбука, принтера, сканера; підключення до Інтернету).

Викладачі навчальних дисциплін професійного спрямування Луцького педагогічного кледжу на навчальних заняття та педагогічній практиці навчають майбутніх вихователів використовувати медіаконтент, створювати власні медіапродукти та застосовувати їх у своїй професійній діяльності, проектувати медіосвітне середовище.

Наступний компонент моделі – медіаосвіта дітей. Під час педагогічної практики студенти відділення «Дошкільне виховання» проводять з дітьми віртуальні подорожі, дидактичні та комп'ютерні ігри за допомогою яких діти у цікавій формі оволодівають абеткою, вчать лічити, знайомляться з іншими країнами, вивчають рослинний і тваринний світ різних континентів. Наприклад, під час дидактичної гри «Я – редактор» дітей знайомлять із медіазасобами, професією пов'язаною з медіа, процесами створення медіа, діти самостійно «створюють» власні журнали, газети.

На практиці майбутні вихователі використовують низку комп'ютерних програм-ігор «Жабеня», «Зоряні пірати» (спрямовані на розвиток логічного мислення, швидкість реакції, уваги, спостережливості), «Лінгвістон», «Місто пригод» (ігри, що дозволяють «подорожувати», розвивають пам'ять, здатність швидко зорієнтуватися в просторі), «Правила руху» (вивчення геометричних фігур), «Розмова по телефону» (лабіринт, що розвиває вміння відстежити маршрут), «Розфарбуй прапори» (виробляє навички комбінаторики).

Студенти на заняттях використовують мультимедійні презентації, які дозволяють побудувати освітній процес на основі психологічно коректних режимів функціонування уваги, пам'яті, гуманізації змісту навчання і педагогічних взаємодій, реконструкції процесу навчання і розвитку з позицій цілісності. Заняття, на яких використовуються презентації, стають емоційно забарвленими, привабливими, викликають у дітей живий інтерес, є прекрасним наочним посібником та демонстраційним матеріалом, що сприяє хорошій результативності заняття [1, С.18].

Студенти використовують форми роботи з медіаресурсами, які впливають на прояв креативності у дітей, зокрема: створення свого медіапродукту (журналу, газети, листівки); перегляд дитячих мультфільмів та відеофільмів з наступним обговоренням; створення імітаційно-ігрових ситуацій на основі побаченого або почутого; випуск фотогазет, матеріали для яких збираються під час екскурсій та спостережень; озвучування діалогів героїв із відомих казок та мультфільмів; створення власних мультфільмів в малюнках.

Майбутні вихователі на педагогічній практиці добирають форми роботи з медіаматеріалами, які сприяють формуванню естетичного смаку, образного мислення, розумінню медіатекстів тощо. Зокрема, фотографії дають можливість дитині побачити різний емоційний стан близьких дорослих і дітей, порівняти «зображення» із «живими» емоціями, настроєм. Серії фотографій на одну тематику використовуються на заняттях під час складання сюжетних розповідей та організації дидактичних ігор («Потяг із картинок», «Будь уважним», «Що зайве?» та ін.).

Медіаосвіта батьків – важливий компонент моделі, адже дорослі повинні ретельно підбирати медіапродукт, допомогати оволодіти навичками використання медіа, вчити аналізувати, критично осмислювати інформацію.

Залучення батьків до процесу впровадження медіаосвіти має велике значення для успіху інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти. Медіаосвіта батьків сьогодні набуває все більшої актуальності, адже саме вони на своєму прикладі повинні надати дітям можливість зрозуміти, як використовуються мас-медіа в суспільстві, допомогти їм оволодіти навичками використання медіа в процесі комунікації з іншими людьми та забезпечити знаннями про те, як аналізувати, осмислювати та створювати медіатексти. Медіаосвітня співпраця родини та закладу дошкільної освіти полягає у медіапросвіті батьків, консультуванні з питань медіаосвіти дітей [2, С.56].

Висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Професійна діяльність майбутніх вихователів щодо застосування медіа повинна ґрунтуватися на певних знаннях і вміннях: шукати, відбирати, оцінювати та інтерпретувати

підсумки пошуку і представляти їх у вигляді нового медіаінформаційного продукту з власної точки зору; критично аналізувати інформацію та креативно підходити до розв'язання проблем; інтерпретувати медіаінформацію, робити відповідні висновки; використовувати медіа в професійній діяльності створювати бази даних, власні інтернет-ресурси (сайти, блоги); керувати діяльністю дітей з використанням спеціальних комп'ютерних програм; використання створених баз даних при підготовці до занять; використовувати медіа в процесі вивчення навчальних дисциплін, брати участь в інтернет-конференціях, проєктах з метою підвищення свого професійного рівня.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в розробці та удосконаленні форм і методів медіаосвіти, формуванні медіакультури у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Джерела та література :

1. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією Л. А. Шишолік. – Рівне : РОІППО, 2015. – С.18.
2. Качура О. Інтеграція медіа освіти в навчально-виховний процес дошкільного навчального закладу / Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції “Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи”. – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2016. – С.53-62.
3. Качура О.М. Проєкт “Сімейна медіа освіта і медіаграмотність” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/Marusja17/ss-33404086>
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini_nov_a_redaktsiya/.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
6. Онкович Г.В. Медіаосвіта (Загальний курс): програма навчального курсу для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ІВО НАПН України, 2010. - 24 с.

References

1. Vprovadzhenia ta poshyrennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u roboti doshkilnoho navchalnoho zakladu z ditmy, pedahohamy, batkamy ta hromadskistiю : tematychnyi zbirnyk prats / uporiad.: A. A. Volosiuk; za zah. redaktsiieiu L. A. Shysholik. – Rivne : ROIPPO, 2015. – S.18.
2. Kachura O. Intehratsiia media osvity v navchalno-vykhovnyi protses doshkilnoho navchalnoho zakladu / Zbirnyk statei Chetvertoi mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii “Praktychna mediahramotnist: mizhnarodnyi dosvid ta ukrainski perspektyvy”. – Kyiv. : Tsentr Vilnoi Presy, Akademiia ukrainskoi presy, 2016. – S.53-62.
3. Kachura O.M. Proekt “Simeina media osvita i mediahramotnist” [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.slideshare.net/Marusja17/ss-33404086>
4. Kontseptsiia vprovadzhenia mediaosvity v Ukraini [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini_nov_a_redaktsiya/.
5. Mediaosvita ta mediahramotnist: pidruchnyk / Red.-upor. V. F. Ivanov, O. V. Volosheniuk; Za naukovoiu redaktsiieiu V. V. Rizuna. – Kyiv: Tsentr vilnoi presy, 2012. – 352 s.
6. Onkovych H.V. Mediaosvita (Zahalnyi kurs): prohrama navchalnoho kursu dlia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv. – K.: IVO NAPN Ukrainy, 2010. - 24 s.

Алла Бубин, Светлана Боярчук. МЕДИАОБРАЗОВАНИЕ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ УЧРЕЖДЕНИЙ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ. В статье рассмотрено актуальность подготовки будущих воспитателей к использованию средств медиаобразования в образовательном процессе учреждений дошкольного образования. Отмечается, что медиаобразование является важным направлением образовательной деятельности, способствует развитию критического мышления, повышению профессионального, интеллектуального, культурного, духовного, нравственного уровней будущих специалистов, формирует умение пользоваться информацией, осуществлять коммуникацию, осознавать последствия воздействия на человека средств массовой коммуникации. Освещены основные положения концепции медиаобразования в Украине, согласно которым актуальным является обеспечение подготовки детей и молодежи к безопасному и эффективному взаимодействию с современной системой медиа, овладение умениями ориентироваться в информационных ресурсах, создавать условия для медиаобразования детей.

Современными учеными сформулированы определения понятия «медиаобразование», «медиаграмотность». Акцентируется внимание на проблеме современного информационного медианпространства и важности медиаобразования для детей дошкольного возраста, обоснована

необходимость его внедрения в образовательный процесс учреждений дошкольного образования. Указано на необходимости использования в работе с детьми дошкольного возраста современных медиапродуктов и методического обеспечения образовательного процесса. Представлена модель внедрения медиаобразования детей дошкольного возраста, которая предусматривает создание медиаобразовательной среды, медиаобразовательную компетентность педагога, медиаобразование детей, медиаобразовательное сотрудничество родителей и учреждений дошкольного образования. Определено, что умение использовать мультимедийные и интерактивные технологии в образовательном процессе учреждения, умение создавать собственные медиатексты и применять их в своей профессиональной деятельности являются основными приоритетами нового медиаинформационного стиля педагогической деятельности.

Ключевые слова: медиаобразование, профессиональная подготовка, будущие воспитатели, учреждения дошкольного образования, модель медиаобразования детей дошкольного возраста, медиаобразовательная среда, медиаобразование воспитателя, медиаобразование детей, медиаобразование родителей.

Alla Bubin, Svitlana Boyarchyk. MEDIAEDUCATION AS AN IMPORTANT FACTOR FOR PROFESSIONAL PREPARATION OF FUTURE EDUCATORS OF PRE-SCHOOL EDUCATION ESTABLISHMENTS. The article reveals the relevance of the training of future educators to the use of media education in the educational process of pre-school establishments. It is revealed that media education is an important area of educational activity that promotes the development of critical thinking, promotes professional, intellectual, cultural, spiritual, moral levels of future specialists, forms the ability to use information, to communicate, to understand the effects of mass media on people. The main provisions of the concept of media education in Ukraine are outlined in order to ensure the training of children and young people for safe and effective interaction with the modern media system, mastering the skills to navigate information resources, and create conditions for children's media education.

The article deals with the concept of «media education», «media literacy» by modern scholars. The attention is focused on the problem of the modern information media space and the importance of media education for preschool children, the necessity of its introduction into the educational process of institutions of pre-school education is substantiated. The necessity of use of modern media products in work with preschool children and methodical provision of educational process is indicated. The model of implementation of media education for pre-school children is described, which includes the creation of a media education environment, media education competence of the teacher, media education of children, media education of parents and the institution of pre-school education. It is determined that the ability to use multimedia and interactive technologies in the educational process of the institution, the ability to create their own media texts and apply them in their professional activities are the main priorities of the new media informational style of pedagogical activity.

Key words: media education, professional training, future educators, pre-school educational establishments, a model of media education for preschool children, media education environment, educator's media education, children's media education, parents' media education.

Стаття надійшла до редколегії 10.06.2018 р.

УДК 94(477):37.016:378(045)

Альона Гарбарук, Олег Казмірчук
Луцький педагогічний коледж (Луцьк)

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ ВИДАННЯ – СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті йдеться про доцільність залучення в освітній процес новітніх напрацювань українських фахівців у жанрі науково-популярної історичної книги. Розгляд питання здійснено на прикладі тринадцяти доробків, здебільшого крайніх років видання, які можуть слугувати якісним доповненням матеріалу, передбаченого програмою з історії України, затвердженою МОН. Доведено потребу використання науково-популярної літератури специфікою навчального діалогу з поколінням центеніалів.

Ключові слова: дисципліна «Історія України», заклад вищої освіти, покоління Z, науково-популярна література, актуальні питання української історії.

Постановка проблеми. Відповідно до теорії поколінь, дітей, що народилися після 2000 року, називають «поколінням Z» або «центеніалами». Деякою мірою вони – інопланетяни, які шокують батьків поведінкою та заявами. Водночас, центеніали вільні від упереджень, займаються тим, що подобається, винаходять, творять і сміливо захищають свій простір.